

ПРОТОКОЛ

засідання журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2016-2017 навчальному році
(заочний тур)

08 лютого 2017 р.

Секція: Російська мова

№	ПІБ учасника	НВЗ, клас	Аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження	Вміння чітко і ясно викладати свої думки, критично осмислювати використані джерела	Самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни	Повнота у розкритті теми, глибина аналізу літературних даних	Обґрунтованість поданих висновків, їх відповідність поставленим завданням та меті дослідження	Відповідність вимогам оформлення наукових робіт	Максимальна кількість балів (256)
1	Зоська Поліна Борисівна	Слов'янський педагогічний ліцей Слов'янської міської ради, 10 клас	2,5	4,5	6,75	4,5	2,5	2,25	23
2	Фетисова Олена Сергіївна	Новгородівська загальноосвітня школа I-III ступенів № 10 імені Тараса Шевченка, 8 клас	1,75	4	6	3,5	2,5	1,5	19,25
3	Жильцова Тамара Дмитрівна	Спеціалізована школа I-III ступенів № 3 з поглибленим вивченням деяких предметів Маріупольської міської ради, 9 клас	1,75	3,5	6	4	2,5	2	19,75

Голова журі: Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» **Жижченко Л.Б.** _____

Члени журі:

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» **Тендітна Н.М.** _____

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» **Ледняк Ю.В.** _____

Секретар журі: **Коваленко Т.О.** _____

Рецензія

на науково-дослідницьку роботу **Жильцової Тамари Дмитрівни**
«Разграничение омонимов и многозначных слов в современном русском языке»,
подану на участь у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт
учнів-членів Малої академії наук України у 2016 / 2017 навчальному році

Представлена робота являє собою самостійне дослідження проблеми розмежування омонімів і багатозначних слів, однак автор роботи, обґрунтовуючи актуальність обраної теми, не посилається на конкретні дослідження.

Структура роботи є логічною. Мету й завдання сформульовано досить чітко, проте необхідність довести, що полісемія є джерелом омонімії, на наш погляд, є сумнівною, адже це вже давно доведено (що, до речі, відбито й у першому розділі рецензованого дослідження – с. 11).

У визначенні методів дослідження допущено помилки: так, до методів дослідження були віднесені обробка отриманої інформації (в який саме спосіб?) та складання презентації.

Слід відзначити, що Т. Жильцова ретельно вивчила теоретичні джерела з досліджуваної проблеми, проте висновки до першого розділу не зовсім точно відбивають зміст розглянутого матеріалу.

Практична робота, проведена автором дослідження, є досить кропіткою та значною за обсягом. Представлені матеріали можуть широко використовуватися як ілюстративний матеріал – наприклад, при вивченні теми «Омонімія» на заняттях з російської мови, але про теоретичне значення отриманих результатів, на нашу думку, говорити не можна.

Для практичної частини роботи було використано словники різних типів – тлумачний і омонімів. У 2002 році було видано словник омонімів А. П. Окуневої (Окунева А. П. Словарь омонимов современного русского языка: Ок. 5000 слов и словосочетаний / А. П. Окунева. - М. :Русский язык, 2002. - 411 с.), отже, матеріали словника Ахманової було б цікаво зіставити з матеріалами словника Окуневої.

Є в роботі випадки некоректного оформлення цитат. Так, наприклад, на с. 11 вказано: «П.П. Шуба, Л.А. Шевченко, И.К. Германович об омонимии и видах их проявления в языке сообщают...», проте посилання дається на підручник М. І. Фоміної. Очевидно, йдеться про підручник зазначених авторів «Современный русский язык Ч. 1, Фонетика. Лексикология. Фразеология» (Шуба П. П. Современный русский язык Ч. 1, Фонетика. Лексикология. Фразеология / П. П. Шуба, Л. А. Шевченко, И. К. Германович.

– М. : Прогресс, 1998. – 464 с.), який не включено до списку використаної літератури (у цитованій частині речення допущено й іншу помилку – «об омонимии и видах их проявления»). На с. 7 читаємо: «А.В. Калинин **дают** аналогичное определение» - і далі йде цитата, кінець якої лапками не позначено, посилання на джерело відсутнє.

Окремі помилки допущено в оформленні списку використаної літератури, наприклад:

10. Будагов Р.А. Закон многозначности / Р.А. Будагов // Русская речь. – 1972. – № 3.

19. Лекант П.А. Краткий справочник по современному русскому языку

У роботі допущено низку пунктуаційних, граматичних і мовленнєвих помилок. Наведемо кілька прикладів: «Н.М. Шанский указывает на строгое отграничение лексических и семантических омонимов от омоформ, а от них – омофоны, а также омографы и паронимы» (с. 7); «При изучении темы «Лексикология», необходимо было...» (с. 14); «Среди частичной омонимии лингвисты выделяют омофоны, омоформы и омографы» (с. 10).

Але, незважаючи на певні недоліки, рецензована робота заслуговує на позитивну оцінку.

Кандидат педагогічних наук, доцент
(кафедра російської мови та
літератури Донбаського державного
педагогічного університету)

Ледняк Ю. В.

Рецензія

на науково-дослідницьку роботу Зоськи Поліни Борисівни
«Дружеский эпистолярный как форма межличностной коммуникации начала XX ст.
(на материале эпистолярной прозы Славящины)»,

подану на участь у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт
учнів-членів Малої академії наук України у 2016 / 2017 навчальному році

Рецензована робота являє собою глибоке дослідження поставленої проблеми, актуальність якої автором роботи доведено.

Робота має чітку й логічну структуру. Правильно визначено мету та завдання роботи, її об'єкт і предмет. Визначаючи методи дослідження, автор поєднала в групі емпіричних аналіз і синтез та індукцію з дедукцією (загальнонаукові методи) із описовим та лексикографічним методами, що ми вважаємо помилкою.

П. Зоська ретельно вивчила літературу за темою дослідження, зверталася до праць відомих лінгвістів, завдяки чому аналіз конкретних епістолярних матеріалів базується на серйозному теоретичному підґрунті.

Але ж ми вважаємо, що аналіз лише 29 коротких листів не дає підстав говорити про специфіку дружнього епістолярію всієї Слов'янщини. Крім того, в роботі відсутня вказівка на те, де зберігаються аналізовані листи, як і відомості про авторів більшості листів.

До недоліків роботи слід віднести й окремі мовленнєві помилки: «воспел родной город в *поэзиях*» (с. 17), «Вместе с *этим*, в исследуемых эпистолярных текстах...» та ін.

Але ж, незважаючи на окремі недоліки, рецензована робота в цілому відповідає вимогам, що висуваються до досліджень подібного типу, й заслуговує на позитивну оцінку.

Кандидат педагогічних наук, доцент
(кафедра російської мови та
літератури Донбаського державного
педагогічного університету)

Ледняк Ю. В.

Рецензія

на науково-дослідницьку роботу **Фетисової Олени Сергіївни**
«Сленг у мовленні сучасних школярів»,

подану на участь у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт
учнів-членів Малої академії наук України у 2016 / 2017 навчальному році

Рецензована робота є самостійним дослідженням, присвяченим цікавій темі, актуальність якої, на жаль, обґрунтовано недостатньо: в роботі (с. 4) відзначено: «Данной проблемой занимались многие лингвисты. Большинство из них считают увлечение жаргонными словами «детской болезнью», временным явлением, другие отмечают, что существует опасная тенденция жаргонизировать литературный язык», проте автор посилається при цьому не на відповідні лінгвістичні праці, а на роботу російської школярки (<http://refleader.ru/jgeqasqasotrpol.html>).

Занадто широко, на нашу думку, визначено мету роботи – «изучение особенностей речи современных школьников», оскільки йдеться тільки про сленг.

Допущено помилки й у визначенні методів дослідження: так, наприклад, опитування учнів визначено як соціологічний метод, математичний метод зведено до побудови діаграм.

Структура дослідження є чіткою та логічною, висновки в цілому відповідають завданням роботи. О. Фетисова ретельно вивчила теоретичні джерела з досліджуваної проблеми та провела серйозну роботу, пов'язану зі збиранням та обробкою фактичного матеріалу.

При цьому рецензована робота, окрім вищезазначених, має й інші недоліки. Відзначимо найбільш, на нашу думку, суттєві.

Так, слова «сленг», «жаргон», «арго» вживаються як синонімічні, проте відповідне обґрунтування відсутнє.

Розглядаючи засоби творення жаргонних слів, автор зараховує до таких способів іншомовні запозичення, що є помилкою (запозичення слів не є способом їхнього творення).

Слід указати й на некоректне цитування. Так, наприклад, на с. 23 роботи є посилання на джерело, але відсутні необхідні в даному випадку лапки; на с. 8 є посилання на статтю Е. Береговської, але текст, який іде далі до кінця параграфа, має своїм джерелом <http://otvet.mail.ru/question/32142110>; на с. 25 наведено цитату без відповідного посилання.

Є також і певні мовленнєві помилки: «В сборе материала о сегодняшнем школьном сленге помогали одноклассники и знакомые, а также материалы сайтов Интернета» (с. 15) та ін.

Зі значними помилками оформлено список використаної літератури.

Автором роботи було також складено «Словарь молодёжного сленга учащихся Новгородовской ОШ № 10 имени Тараса Шевченко». На наш погляд, було б цікаво зіставити матеріали з цього словничка, з тими, пропонують лінгвісти (див. 18, 21 та ін.), та виявити нові факти, які необхідно пояснити.

Але ж, незважаючи на певні недоліки, рецензована робота в цілому відповідає вимогам, що висуваються до досліджень подібного типу, й заслуговує на позитивну оцінку.

Кандидат педагогічних наук, доцент
(кафедра російської мови та
літератури Донбаського державного
педагогічного університету)

Ледняк Ю. В.